

λοια καὶ χαρές, μὲ εἶδος τι καθάρσεως, εἰς ἣν αἰ-
ποτε ἀρέσκονται οἱ πρόστυχοι. Τὰ διερμηνεύει διὰ
τοῦ ἀπιθάνου, ἀψυχολογήτου καὶ ὄλως συνθηματι-
κοῦ τῶν ἡρώων του, καὶ τέλος διὰ τῆς μορφῆς τὴν
ὁποίαν παρέχει εἰς τὰ ἔργα του, διὰ τοῦ ὕφους αὐ-
τοῦ, τὸ ὁποῖον ἀσμενίζει εἰς πᾶν ὅ,τι τετριμμένον
καὶ ἀπρηχαιωμένον ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ γράφειν, καὶ
ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς θεματογράφημα δεξιοῦ μα-
θητοῦ ἢ πρὸς λόγον συγγραφέως. Ἐν συνόλῳ ὁ
Ὀνέ, κατὰ τὸν Λεμαίτρ, εἶνε: Φεγιέ, ἄμοιρος χά-
ριτος καὶ λεπτότητος· Σερβυλιέ, ἄνευ πνεύματος
καὶ φιλοσοφίας. Τεριέ χωρὶς ποιήσιν καὶ ἀφέλειαν·
εἶνε τρισυπόστατος ἐν χυδαϊότητι.

Ἐν τούτοις οἰκονομεῖ ἐπιτηδείως τὰς διηγήσεις
του, καὶ ἂν ἀστοχῇ περὶ τὰς φιλολογικὰς περιγρα-
φὰς καὶ τὰς ψυχολογικὰς ἀναπτύξεις, δὲν στερεῖται
δραματικῆς τινος ἐναργείας· διὰ τοῦτο τὰ μυθιστο-
ρήματά του μεταφερόμενα ἐπὶ τῆς σκηνῆς, κερδί-
ζουν. Ὁ «Κύριος τοῦ Σιδηρουργείου» ὡς δράμα
ἀποτελεῖ μίαν ἐκ τῶν μᾶλλον καταπληκτικῶν ἐπι-
τυχιῶν τῆς ἐποχῆς· ὀλιγώτερον ἐπέτυχεν ἀπὸ τοῦ
θεάτρου ὁ «Τελευταῖος ἔρω», ὅπου ὁ συγγραφεὺς,
παραγνωρίζων τὴν ἰκανότητά του, ἀπεπειράθη νὰ
ἀναπτύξῃ τὸ δράμα του ὄχι διὰ τῶν ἐξωθεν περι-
πειτιῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐνδομύχου ἀναλύσεως τῶν
παθῶν. Μεθ' ὅλων δὲ τοὺς εὐλόγους ἴσως ἰσχυρι-
σμούς τῶν κριτικῶν, δέον νὰ καταλογισθῇ ὡς ἀρετὴ
τῷ Ὀνέ ἡ ἀπόπειρα τῆς ὑπ' αὐτοῦ, ἔστω καὶ ἀντι-
φιλολογικῆς, διαπλάσεως εὐγενῶν καὶ γενναίων χα-
ρακτήρων, ἐξ ὧν παρέχεται αἰσία τις καὶ κρείττων
τῆς πραγματικότητος ἀντίληψις τῆς ζωῆς. * *

ἈΝΑ ΤΟ ἈΣΤΥ

Ἡ ἐπὶ τὸ φθινοπωρινώτερον πρόωρος μετατροπὴ
τοῦ καιροῦ δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ. Οὔτε τὰ μελανὰ
νέφη τὰ ὀγκώδη καὶ βαρέα, τὰ περιπολοῦντα ἐπιμόνως
ἀνά τὸν κυανοῦν οὐρανὸν καὶ σκοτίζοντα κατὰ διαλείμ-
ματα τὸν ἥλιον· οὔτε αἱ παροδικαὶ βροχαὶ αἱ ραγδαῖαι
καὶ ἀπρόοπτοι, αἱ καλύπτουσαι δι' ἀπεράντου ἰλύος τὰς
ὁδοὺς, οὔτε πλέον αἱ ψυχραὶ καὶ ἀνεμώδεις ἐκείναι
ἐσπέραι, καθ' ἃς ἤρημοῦντο ἀτελπιστικῶς καὶ θέατρα
καὶ Φάληρα καὶ ἀνεφρίνοντο τὰ λησμονημένα λεπτὰ
ἐπανωφῶρια. . . Ἡ ἀτμόσφαιρα ἐδιορθώθη· ὁ οὐρανὸς
ἐκαθαρίσθη, ὁ καύσων ἐπανήρχισεν εἰς πῆρ ποτε ἀκμαῖος
καὶ ἡ ἐσπερινὴ ζωὴ ἀνέλαβε τὸ θερινὸν θέληγτρον τῆς.
Καὶ μὲ τοιοῦτον καιρὸν ἐωρτάσαμεν τὴν 15ην Αὐγού-
στου. Ὑπὸ ἥλιον καυστικώτατον ἐγένοντο αἱ πρὸς τὰς
Μαρίας καὶ τοὺς Παναγιώτας κοπιώδεις ἐπισκέψεις,
εἰς δὲ τὰς αἰθούσας τῶν ἑορταζόντων, ὅπου τὸ ἀπό-
γευμα συνηθροίσθη ὁ κόσμος τῶν φίλων, τὰ ριπίδια
ἐκινουῦντο ζωηρότερον τῶν γλωσσῶν. Ζέστη! ζέστη! . .
Τὸ ἐσπέρας μόνον ἐδρόσιεν ὀλίγον καὶ ὁμοῦ μὲ τὴν
δρόσον διεχύθη ἡ μαγεία σελήνης πλησιραοῦς. Καὶ οἱ
Ἀθηναῖοι ἐξεχύθησαν ἔξω. Σπανίως τὰ κέντρα, τὰ
θέατρα, τὰ καφενεῖα, τὰ ζαχαροπλαστεῖα, εἶδον τόσον
κόσμον· προπάντων τὰ ζαχαροπλαστεῖα ὅπου πολλοί,
ἀφ' οἷς αἱ αἰθούσαι ἦσαν ἀκατοίκητοι, προσέφεραν διὰ
τὴν ἑορτὴν τῶν τὰ παγωτὰ εὐαρεστότερον εἰς εὐρεῖς
κύκλους φίλων, παιδρῶν καὶ λάλων ὑπὸ τὸ γαργαλι-
στικὸν φῶς τῆς πανσελήνου, οἱ ὅποιοι πολὺ πέραν τοῦ
μεσονυκτίου παρέτειναν τὰς ὑπαιθρίους αὐτῶν συνανα-
στροφάς.

Αἱ Ἀθηναῖοι φιλοξενοῦν ἀπὸ τινος τὸν Δημήτριον
Βερναρδάκην. Ἐγκαταλείψας τὸ ἐν Μυτιλήνῃ σεμνὸν
ἐρημητήριον, ἤλθε νὰ διέλθῃ ὀλίγας ἡμέρας, ὅπως
συνειθίζει κατ' ἔτος, ἐν τῇ τύρβῃ τῆς πρωτεύουσας.
Ἄν ἡ μικρὰ αὕτη παρένθεσις, ἐν τῷ ἡρέμῳ βίῳ τοῦ
σοφοῦ ἀνοιγομένη, τὸν ὠφελῇ καὶ τὸν ἀναψύχῃ, ἀγνο-
οῦμεν ἢ μᾶλλον πολὺ ἀμφιβάλλομεν· ἀλλ' ὅ,τι γνω-
ρίζομεν εἶνε ὅτι δι' ἡμᾶς ἡ ἐπίσκεψις τοῦ κορυφαίου
τῶν συγχρόνων λογίων εἶνε πολυτιμοτάτη. Ὁ Βερ-
ναρδάκης εἶνε ἐκ τῶν σπανίων ἐκεινῶν ἀνθρώπων, τῶν
ὁποίων ἡ θεὰ εἶνε διδακτικὴ καὶ τερπνὴ ὡς συμ-
πλήρωμα τῶν συγγραμμάτων. Ἡ φυσιογνωμία του,
οἱ τρόποι του, ὀλίγαί λέξεις ἀνταλλάσσόμεναι μετ' αὐ-
τοῦ, εἶνε ἀλησμόνητοι διὰ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκτι-
μῶντας παντὸς ἄλλου περισσότερο τὰ πνευματικὰ χα-
ρίσματα. Ὁ Βερναρδάκης εἶνε τύπος λογίου ἐκ τῶν
μὴ ἀπαντωμένων συνηθῶς. Δὲν ἔχει τις ἢ νὰ τον
ἀτενίσῃ μόνον διὰ τὴν ἀκακίαν ὄλην τὴν φιλοκαλίαν τοῦ
καλλιτέχνου καὶ ὄλην τὴν ἐμβρίθειαν τοῦ σοφοῦ, συνη-
νωμένως ἁρμονικῶς ἐν προτύπῳ δι δ α σ κ α λ ο υ, ὅπως
δὲν ἐσυνειθίσκαμεν νὰ βλέπωμεν τοὺς τοιοῦτους συχνὰ
ἐν Ἑλλάδι καὶ ὅπως ἀντιλαμβάνονται τὸν Βερναρδά-

ἘΡΑΣΙΤΕΧΝΗΣ

Ὅταν 'ς τὰ βάθη τῆς νυκτὸς μὲ περιζώνει
ἄκρα θαλάσσης οὐρανοῦ καὶ γῆς εἰρήνη,
τὸ πνεῦμα, ὅπου 'ς τὴν ταραχὴν τοῦ κόσμου δύνει,
διὰ τὴν μυστικὴν ζωὴν του ἀνανεοῖ·

τῶν πῶθων ὄλων καὶ παθῶν ἀγάλ' οἱ πόνοι
παύουν, καθὼς 'ς τὸν νοῦν ἀπλόνετ' εὐφροσύνη,
ὁ αἰθέρας, ὅπου ἀρχῆθεν ἡ ψυχὴ μου κλίνει
ἡδύχη ὀρμὴ πρὸς κόσμον ἄλλον μὲ φτερόνει,

καὶ ὅσα πνεύματα ἐδῶ 'ς τὰ πλάσματά τους εἶδα,
ἀκαθρέφτιστα ἐκεῖ θωρεῖ τα ἡ φαντασία.

καὶ ὅταν θαρῶ πῶς τὴν χρυσοῦν πατῶ βαθμιδα,

ὅπου ἀντηχεῖ ψηλάθε ἀπεράντη ἁρμονία,
θαμπὴ στιγμὴ τὴν ἰσαρὴν μου παίρνει ἐλπίδα
μὲ οὐράνιο λάλημα νὰ εἰπῶ τραγοῦδια θεῖα.

κην εὐθύς, ὅσοι ἠτύχησαν τῷ ὄντι νὰ γνωρίσουν αὐτὸν ἐκ τοῦ πλησίον.

Ἰδοὺ γεγονός, ὅχι ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων τὰ ὅποια συλλέγει καὶ τονίζει ἰδιαιτέρως ὁ «Σοσιαλιστής» καὶ δι' αὐτῶν ἐξάπτει τοὺς ἐργάτας κατὰ τῶν κεφαλαιούχων.

Εἰς τὸ ἐν Ἀμπελοκήπιος ἐπιουργεῖον τοῦ κ. Πυρρῆ πτωχὴ γυνὴ καὶ χήρα, μήτηρ δὲ δύο μικρῶν κορασίων, καλουμένη Δεξιᾶ καὶ ἐργαζομένη εἰς τὸ κατάστημα, περιπλέχθη ἐξ ἀπροσέχιας εἰς τὰ λωρία τῆς μηχανῆς καὶ παρεσύρθη ὑπὸ τοῦ τροχοῦ. Οὗτος διέσχισε τὸ στήθος τῆς εἰς δύο μέρη, ἐκρεμάσθησαν δὲ ὁ ἀριστερὸς μαστὸς μετὰ τοῦ συναγομένου ὤμου καὶ παρέσχον θέαμα σπαραξικάρδιον. Εἰς τὰς γοεράς κραυγὰς τῆς γυναικὸς ἔσπευσαν οἱ ἐργάται, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προλάβωσι τὸν θάνατον. Ἡ ταλαίπωρος γυνὴ ἐξέπνευσε μετ' ὀλίγην ὥραν ὑπὸ τὴν βάσανον φοβερῶν ἀλγηδόνων, ἀναφωνοῦσα. «Πυρρῆ, τὰ παιδιὰ μου, τὰ παιδιὰ μου».

Εἰς τὸ αὐτὸ ἐργοστάσιον — προσθέτει ἡ ἀναγράφουσα τὸ γεγονός ἐφημερίς, — καὶ ἄλλος τις ἐργάτης περιελούσθη ὑπὸ ζέοντος ὕδατος, θραυσθέντος τοῦ λέβητος, καὶ κατεκίχη εἰς πολλὰ μέρη τοῦ σώματος. Ἡ κατάστασις καὶ τούτου, νοσηλευομένου ἤδη ἐμπνέει σοβαρὰς ἀνησυχίας.

Σπανία ἐνδειξις τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης. Τὴν πρωίαν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἅπαντες οἱ ἐπιβάται τῆς λαϊκῆς ἀμαξοστοιχίας προσέφεραν εἰς τὸν διευθυντὴν τῶν Τροχιδοδρόμων κ. Βενιαμίν Βωτῷ ὠραῖον ἐκ δάφνης στέφανον μετὰ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν ἐπὶ τῆς ταινίας:

«Εὐγνωμονοῦντες ἐπὶ ταῖς εὐκολίαις ἅς τινες παρέχει, οἱ ἐπιβάται τῶν λαϊκῶν ἀμαξοστοιχιῶν προσφέρουν τὸν δετὸν στέφανον εἰς ἐνδειξιν τιμῆς».

Καὶ εἶνε νὰ μὴ τον εὐγνωμονοῦν οἱ πτωχοί; Μὲ τριάκοντα μόνον λεπτὰ πηγαίνουν εἰς τῆς Τζιντζιφιᾶς, ἢ εἰς τὴν Μεσίαν ὅπως θέλουν οἱ λόγιοι, κάμνουν τὸ λουτρόν των πρωί-πρωί καὶ ἐπιστρέφουν τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας εὐθυμοὶ καὶ πρόθυμοι.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς ἀπονομῆς τῶν Βραβείων ἐν τῷ Λυκείῳ Λακανάλ, ὁ ἀκαδημαϊκὸς Περωώ, ἄλλοτε διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς Σχολῆς, ἐξεφώνησε θαυμασίον λόγον, ἐν ᾧ παρέστησε τὴν μελέτην τῆς ἀρχαίας τέχνης ὡς ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῶν κλασικῶν σπουδῶν.

— Ἐν Γλασκῶθῃ ἐφορτάσθη τῆ 3 Αὐγούστου ἡ 122α ἐπέτειος τῆς γεννήσεως τοῦ Οὐάλτερο Σκῶτ. Ὁ ἐπὶ τῆς πλατείας Γεωργίου ἀνδρὶς τοῦ ἀθανάτου συγγραφέως τοῦ Ἰβανόη, ἐκαλύφθη ὑπὸ πλήθους στεφάνων.

— Ἐν τῷ Νέῳ Ἡμεροησίῳ Φύλλῳ τῆς Βιέννης ὁ αὐστριακὸς περιηγητὴς Ἀδόλφος Γέλβερ ἐδημοσίευσε σειρὰν ἐπιστολῶν γλαφυρῶν καὶ λίαν ἐνδιαφεροσφῶν περὶ τῶν ἐλληνικῶν πραγμάτων. Ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰς τελευταίας ἐν τῷ πολιτισμῷ

προόδους τῆς Ἑλλάδος, δὲν διατάζει νὰποκαλύψῃ τὴν ἐκ τῆς κακοδιοικήσεως καὶ τῆς πολιτικῆς φαυλότητος κακοδαιμονίαν τῆς. τῆς ὁποίας, λέγει, ἔχουσι πλήρη συνείδησιν οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες καὶ ἐπιζητοῦσι τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ, ὡς παντοῦ ἰδίοις ὡσὶν ἀντελήφθη. Καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς θεραπείας ταύτης ὁ Γέλβερ ἀναθέτει εἰς τὸν βασιλέα Γεώργιον, τοῦ ὁποίου ἐξίσχυει τὴν φιλοπατορίαν καὶ τὴν ἰκανότητά.

— Κατὰ τὴν ἐναρξίν ἐπαρχιακῆς βιομηχανικῆς Ἐκθέσεως ἐν Ἀγγλίᾳ λαβῶν τὸν λόγον ὁ Γλάδστον ὑπεστήριξεν ἐκθύμως τὴν ἀνάγκην τῆς συζεύξεως τοῦ καλοῦ μετὰ τοῦ ὠφελίμου εἰς τὰ ἔργα τῆς βιομηχανίας, τὸ ἀκαλλῆς καὶ ἄχραι τῶν ὁποίων θεωρεῖ σημεῖον βυρβαρότητος. Ὡς παραδείγμα ἄξιον μιμήσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔφερε τὰ προϊόντα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς βιομηχανίας. «Ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, εἶπεν, ἀπὸ τοὺς δημιουργοὺς καὶ τεχνίτας τῆς πόλεως τοῦ Κέκροπος, θὰ διδασκώμεθα, μέχρι τοῦ 1893 καὶ πέραν ἀκόμη, τὰ βαθύτατα καὶ σοβαρώτατα τῶν μαθημάτων, ὧν ἔχουσι ἀνάγκην οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ συνδυάσωσιν ἐν τῇ τέχνῃ τὸ κάλλος καὶ τὴν χρησιμότητα».

— Τὸ ἐν Λειψία ἐκδοτικὸν κατὰστῆμα Τεύθνερ ἐξέδοτο κατ' αὐτὰς βιβλία ἐνδιαφέροντα τὰ ἐλληνικὰ γράμματα, τὸν Συνεδήμιον τοῦ Ἰεροκλέους μετὰ σχολίων τοῦ Βουρχάρτ. τὰς Εἰκόνας Φιλοστράτου τοῦ Προσθυτέρου καὶ τὸν Γ' τόμον τῶν Ἱστοριῶν τοῦ Πολυβίου. Ἐπίσης τὸ τοῦ Βαΐδμαν ἐν Βερολίῳ ἐξέδοτο τὰ Φαινόμενα τοῦ Ἀράτου σχολιασμένα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Μάας καὶ τοὺς Σωζομένους Λόγους Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ἄρνιμ.

— Ἐκ τῶν Καταστημάτων Καντὸν ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις τόμος ἐπιγραφόμενος «Κυνδορσὲ βίος καὶ ἔργα» (1743—1794) ὑπὸ Καρόλου Ρομπινέ. Ὁ συγγραφεὺς, γνωστότατος ὡς ὁπαδὸς καὶ βιογράφος τοῦ Κόντ τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς θετικῆς Φιλοσοφίας, τῆς διδασκαλίας τοῦ ὁποίου ἔχει ἐκδώσει τὴν σαφεστέρην περίληψιν, ἐν τῷ νέῳ αὐτοῦ ἔργῳ παρέχει πλήρη τὴν μεγάλην φυσιογνωμίαν τοῦ φιλοσόφου, τοῦ ὑπὸ τὴν μάχαιραν σχεδὸν τῆς λαϊμητόμου τῆς Ἐπαναστάσεως συγγράψαντος τὸ περίφημον «Διάγραμμα τῆς προόδου τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος» πρὸς τὸ ὁποῖον τρέφει ἀπεριόριστον ὑπόληψιν ὁ Θετικισμός.

Θεατρικά

Ἐν τῷ παρισινῷ θεάτρῳ τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἐπαίχθη κατ' αὐτὰς μετ' ἐπιτυχίας τὸ δράμα τοῦ Ι. Βουσαρδὸ «Δάξαρὸς ὁ Βοσκός». Τὸ δράμα τοῦτο γνωστὸν καὶ παρ' ἡμῖν, ἐδιδάχθη τὸ πρῶτον ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1840, θεωρεῖται δὲ, ὅπως καὶ ἄλλα ἔργα τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, ἐκ τῶν ἀρίστων λαϊκῶν δραμάτων, ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια ἀπηλλαγμένα πάσης λεπτότητος καὶ πάσης κωμίας, δύνανται νὰ προσνευθῶσιν ὡς ὑγιῆς πνευματικὴ τροφή εἰς τὸν πολὺν κόσμον καὶ νὰ γίνωσι δεκτὰ μετ' ἐνθουσιασμοῦ.

— Τὸ ἀγγελθὲν νέον ἔργον τοῦ κ. Κορομηλᾶ «Ἡ Ἀγάπη τῆς Δουλοῦκας» τρίπρακτος κωμῳδία μετ' ἄσμάτων θὰ διδαχθῇ κατ' αὐτὰς ὑπὸ τοῦ θιάσου τῶν ἀδελφῶν Ταβουλάρ.

— Ἀγγέλλεται τὴ λεγογραφικῶς ἐκ Παρισίων ὅτι ὁ διευθυντὴς τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας Ἰούλιος Κλαρετὺ παραιτεῖται. Ὡς διάδοχος αὐτοῦ φέρεται ὁ ἀκαδημαϊκὸς Λουδοβίκος Ἀλεβύ, ὁ ὁποῖος ἕμως διαψεύδει τὴν εἰδήσιν.

— Ὁ κ. Δ. Βερναροδάκης ἀπεπεράτωσε τὴν νέαν αὐτοῦ τραγωδίαν Φαύστα τὴν ὁποίαν πρόκειται ἤδη νὰ διδάξωσι ἀμφότεροι οἱ παρ' ἡμῖν δραματικοὶ θιάσοι ὁ τε Μενανδρὸς καὶ ὁ Δισχόλος. Εἶνε βυζαντινῆς ὑποθέσεως, διεκτραγωδοῦσα εἰς στίχους ἰαμβικούς τὴν ἱστορίαν τοῦ Κρίσπου, τοῦ ἀτυχοῦς υἱοῦ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.